

Stortenbeker, hemelmaker De Witte

DOOR UDO KERREBIJN

Morgen is het honderd jaar geleden dat de hofdecorateur Johannes Stortenbeker op 71-jarige leeftijd overleed in zijn woning aan het Oranjeplein in Den Haag. Toen de eenvoudige begrafenisstoet het gebouw van Pulchri Studio, toen nog aan de Prinsegracht, voorbij trok, was dat als teken van rouw gesloten.

Twee kransen, van Pulchri Studio en van Arti et Amicitiae in Amsterdam, bedekten de lijk-kist. Op de begraafplaats Oud Eik en Duinen wijdde Hendrik Willem Mesdag enige woorden van hulde aan de nagedachtenis van zijn vakbroeder.

Johannes Stortenbeker wordt, als oudste zoon van de huisschilder Willem Stortenbeker, op 29 oktober 1821 in Den Haag geboren. Zijn vader stuurt hem, evenals zijn talentvolle broers Pieter (zie HC 18 april 1998) en Cornelis naar de Haagse Teekenacademie aan de Prinsessegracht, waar hij al gauw uitblinkt.

Johannes ontpopt zich tot een uitstekend tekenaar en zijn schetsen trekken de aandacht.

Zijn werk wordt meerdere malen in Den Haag tentoongesteld. Vanaf omstreeks 1880 organiseert hij zelf tentoonstellingen voor de Nederlandsche Schildersbond, de vereniging voor huis- en decoratieschilders.

Hij wordt hoofdonderwijzer in het ornament en later leraar bij het elementair onderwijs aan de Academie voor Beeldende Kunst in Den Haag.

Het geldt als een aanbeveling om te kunnen zeggen: "Bij Stortenbeker heb ik geleerd". Tot zijn leerlingen behoren onder anderen zijn broer Pieter, P. in 't Hout, W.J. Weissenbruch en van Th. van Wissen.

Eigen weg

Zijn collega's achten hem hoog om zijn grote talenten als decoratieschilder en gaan graag met hem om vanwege zijn loyaal en eerlijk karakter.

HAEGSCHE DINGEN TOEN

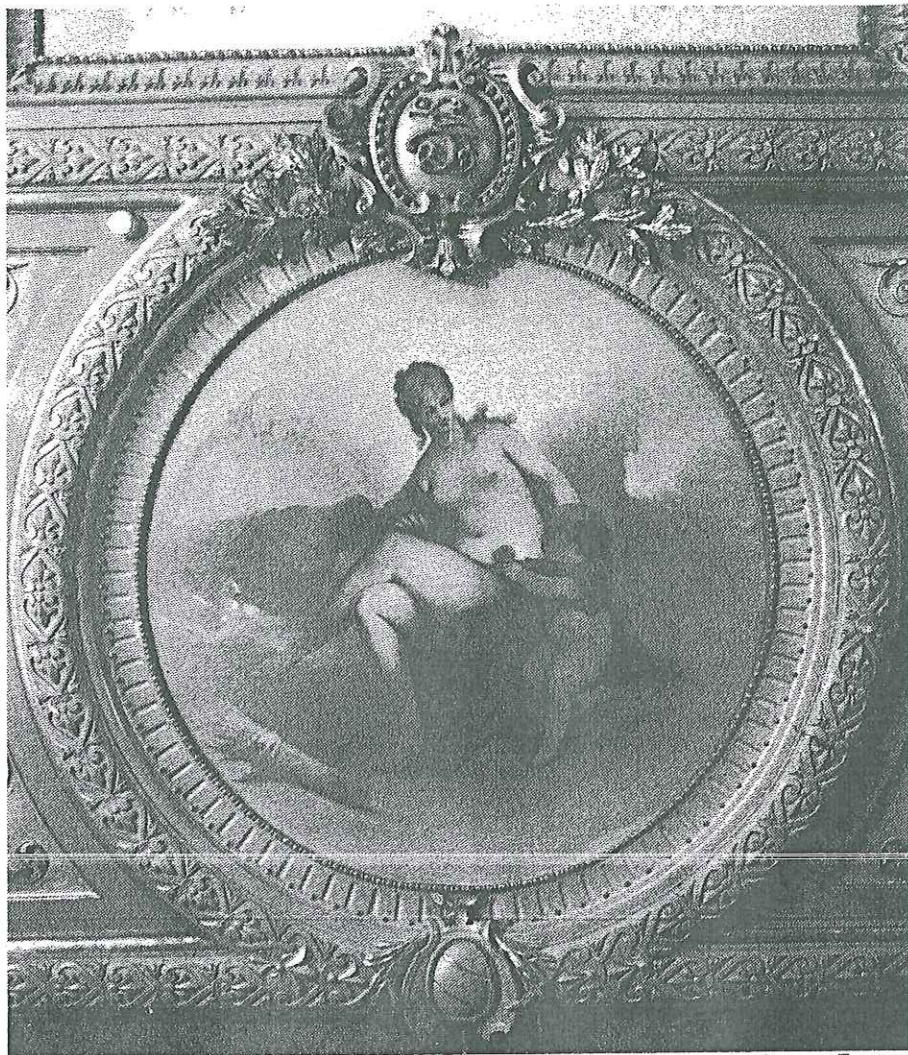

FOTO JACQUES ZORGMAN

Een deel van het rijk gedecoreerde plafond van de grote conversatiezaal van De Witte.

Gedurende 45 jaar is hij werkend lid van het Haagse kunstenaarsgenootschap Pulchri Studio. Temidden van de kunstschilders van de Haagse School gaat hij als decorateur een geheel eigen weg.

Johannes Stortenbeker wordt wel beschouwd als de beste decoratieschilder van zijn tijd.

Hij ontwikkelt zich tot een voortreffelijk figuur- en bloemschilder.

Een tijdgenoot prijst hem met de woorden: "Wie heeft niet van hem gezien die mooie kinderfiguurtjes

in plafonds, zo heerlijk dun geschilderd en zo mooi van kleur. En dan zijn vruchten en bloemen, wat een rijkdom van kleur en wat een techniek!"

Eervol

Stortenbeker voert vele eervolle opdrachten uit namens het familiebedrijf W. Stortenbeker & Zn, dat hij na het overlijden van zijn vader voortzet.

Zeer talrijk zijn de paleizen, kastelen, schouwburgen, concertzalen, hotels en woonhuizen die door

hem of onder zijn leiding met smaak en talent worden gedecoreerd.

Koning Willem III draagt hem verschillende decoratiewerken op in de paleizen Soestdijk, 't Loo en hier in Den Haag.

Als zijn voornaamste werk beschouwde hijzelf de decoratie van de kunstzaal in Paleis 't Loo. Tot grote tevredenheid van de koning schildert hij als hommage aan de schilderkunst twee groepsportretten van Nederlandse schilders en een aantal medaillons.

adres: Plein 24

opmerking: Sociëteit De Witte

	herkomst: Haagsche Courant	datum: 10 april 1999
	Gemeente 's-Gravenhage	neg.nr.: Hoofdafdeling Monumentenzorg

In november 1875 wordt hij voor dit omvangrijke werk benoemd tot ridder in de Orde van de Eikenkroon.

Interieurs zijn zeer aan mode onderhevig. Door renovatie en sloop is helaas veel van Stortenbeker's werk verloren gegaan.

Verdwenen zijn in Den Haag de decoraties in 't Goude Hooft, de Koninklijke Schouwburg, het Zuid Hollandsch Koffiehuis en in een woonhuis aan het Lange Voorhout, de latere residentie van de Zweedse ambassadeur. Wegens bouwvaligheid werd 't Gouden Hooft in 1938 gesloopt en later herbouwd.

Plafond

Het plafond van de Koninklijke Schouwburg werd bij de restauratie van 1912 overgeschilderd.

Tijdens de restauratie die nu gaande is zijn nog flarden Stortenbeker tevoorschijn gekomen.

Maar Stortenbeker's scheppingen zijn nog wel te bezichtigen in onder meer het kasteel Slangenburg in Doetinchem, de Keukenhof in Lisse en in Sociëteit De Witte in

Den Haag. In 1871 krijgt de firma Stortenbeker de opdracht een groot gedeelte van het interieur van de Nieuwe of Littéraire Sociëteit De Witte op het Plein te decoreren. De werkzaamheden bestaan uit het inkleuren van wanden en plafonds, het vergulden van lijstwerk en ornamenten en het als eikenhout schilderen van de deuren.

Het meest bekend zijn de prachtige plafondschilderingen in de grote conversatiezaal. Het middenstuk is gedecoreerd als een heldere blauwe hemel met aan de randen beelden, balusters en bloemen. De beide médaillons met vrouwenfiguren zijn rijk versierd.

Op vrijdag 14 april 1899 wordt Johannes op Oud Eik en Duinen bijgezet in het familiegraf. 'De Schilder' officieel orgaan van de Nederlandsche Schildersbond herdenkt hem met de woorden: 'Moge hij zijn heengegaan, zijn kunst blijft'.

De grafstenen van de Stortenbeker's zijn onlangs gerestaureerd.

adres: Plein 24

opmerking: Sociëteit De Witte

	herkomst: Haagsche Courant	datum: 10 april 1999
	Gemeente 's-Gravenhage	neg.nr.: Hoofdafdeling Monumentenzorg